

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Rutsche a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci

žalobce: **M. H.**
zastoupen Mgr. Pavlem Černohousem, advokátem
se sídlem advokátní kanceláře Lublaňská 398/18, 120 00 Praha 2 –
Vinohrady

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
se sídlem Žižkova 57, 587 33 Jihlava

za účasti: **Ředitelství silnic a dálnic ČR, státní příspěvková organizace**
Praha 4, Na Pankráci 56

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2017, č. j.: KUJI
89701/2017, sp. zn. OUP 353/2017 Cí-2

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět žaloby

1. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 12. 12. 2017, č. j.: KUJI 89701/2017, sp. zn. OUP 353/2017 Cí-2, žalovaný zamítl žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Havlíčkův Brod, stavebního úřadu (dále jen „vyvlastňovací úřad“ či „správní orgán“), ze dne 5. 9. 2017, č. j.: MHB_ST/162/2016/Pa, a toto potvrdil. Tímto prvoinstančním správním rozhodnutím bylo rozhodnuto ve výroku Ia. o odnětí vlastnického práva k pozemkům parc. č. x o výměře 339 m² a parc. č. x o výměře 192 m² v kat. území x, a to pro stavbu „I/38 HAVLÍČKŮV BROD - JIHOVÝCHODNÍ OBCHVAT“, ve výroku I.b o nerozšíření vyvlastnění o pozemky parc. č. x o výměře 5.142 m² a parc. č. x o výměře 5.747 m² v kat. území x, výrokem II. byla určena lhůta k zahájení uvedené veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury v délce 3 roky od právní moci rozhodnutí o vyvlastnění a výrokem III. byla stanovena náhrada za vyvlastněné pozemky ve výši 8.230,-Kč. Žalobce podal proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného (rozhodnutí o vyvlastnění, když rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu spolu s rozhodnutím o odvolání proti němu tvoří jeden celek) včas správní žalobu, kterou odůvodnil následujícím způsobem.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce nejprve shrnul dosavadní průběh vyvlastňovacího řízení a v něm vydaná rozhodnutí. Mimo jiné zmínil, že o vyvlastnění předmětných pozemků rozhodoval vyvlastňovací úřad celkem dvakrát. Poprvé rozhodnutím ze dne 16. 12. 2016, č. j.: MHB_ST/162/2016/Pa-21, které však bylo k odvolání žalobce rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 3. 2017, č. j. KUJI 16742/2017, sp. zn. 46/2017 Cí-2, zrušeno a věc vrácena vyvlastňovacímu úřadu k novému projednání. V tomto zrušovacím rozhodnutí byla v postupu vyvlastnitel i vyvlastňovacího úřadu shledána řada pochybení, např. v návrhu kupní smlouvy a v jednání o ní, které řízení o vyvlastnění předcházelo, jakož i v následné žádosti o zahájení řízení o odnětí vlastnického práva k pozemkům žalobce.
3. V rámci nového projednání věci vyzval vyvlastňovací úřad dne 26. 4. 2017 vyvlastnitel k doplnění žádosti o předepsané náležitosti v souladu se závěry uvedenými v odůvodnění zrušovacího rozhodnutí. Vyvlastnitel doplnil žádost písemně podáním ze dne 18. 5. 2016. Následně stanovil vyvlastňovací úřad nové ústní jednání ve věci na den 22. 7. 2017, které bylo z důvodu dovolené právního zástupce žalobce přesunuto na 16. 8. 2017, tedy do doby žní. Žalobce se přitom dožadoval toho, aby se jednání uskutečnilo mimo žně, s ohledem na sklizeň, aby se ho mohl osobně zúčastnit (k tomu ještě dále). Po novém projednání žádosti o vyvlastnění vydal vyvlastňovací úřad druhé rozhodnutí o vyvlastnění předmětných pozemků žalobce, jeho odvolání proti němu zamítl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím a prvoinstanční rozhodnutí potvrdil. Z obsahu žaloby proti vyvlastňovacímu rozhodnutí je zřejmé, že si je žalobce vědom toho, že jde o rozhodnutí podléhající jednak přezkumu dle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), a to v rozsahu výroků I.a, I.b a II. prvoinstančního správního orgánu a podle § 244 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen „o.s.ř.“), a to pokud jde o jeho výrok III. ve věci náhrady za vyvlastnění.

4. S tímto způsobem soudního přezkoumávání vyvlastňovacího rozhodnutí se nicméně žalobce vnitřně neztotožňoval a namítal jeho neústavnost (viz strana třetí a čtvrtá žaloby), jeho dvojkolejnost, přičemž na příkladech demonstroval problémy vyvěrající z této situace, kdy je dána jiná příslušnost soudů pro přezkum výroku o vyvlastnění (podle § 28 odst. 3 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě /zákon o vyvlastnění/) a výroku o náhradě (§ 24 odst. 4 zákona o vyvlastnění). V podrobnostech odkazuje krajský soud na obsah žaloby. Poté již žalobce formuloval žalobní body cíleně proti rozhodnutí o vyvlastnění k jeho přezkumu dle § 65 odst. 1 s.r.s. následovně:

„A libovůle v rozhodování žalovaného

- 1. Rozhodnutí o odnětí vlastnického práva je zjevným zásahem do ústavně zaručeného vlastnického práva, a aby bylo platné a vykonatelné, musí být odůvodněno nejen veřejným zájmem, ale také vydáno v zákonných mezích při splnění všech jeho podmínek. Žalovaný si toho byl zcela zřejmě vědom, když v původním vyvlastňovacím rozhodnutí (i řízení, jež mu předcházelo) spatřil řadu pochybení a z těchto důvodů rozhodl o jeho zrušení.*
- 2. Tyto vady žalovaný spatřoval nejen v žádosti o odnětí vlastnického práva, ale také v procesu jednání o uzavření kupní smlouvy, který podání žádosti předcházelo. Dle ustanovení § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění „Vyvlastnění je přípustné, pokud se vyvlastniteli nepodařilo ve lhůtě 90 dnů uzavřít smlouvu o získání práv k pozemku nebo ke stavbě potřebných pro uskutečnění účelu vyvlastnění stanoveného zákonem.“*
- 3. Žalovaný ve zrušovacím rozhodnutí (str. 5) přitom říká „poměrně výrazné nedostatky vykazují dle shodného § 18 odst. 2 písm.b/ skutečnosti osvědčující splnění podmínky pro vyvlastnění dle ust. § 5 zákona o vyvlastnění, které upravuje náležitosti smlouvy o získání práv k pozemkům p. č. xa p.č. x a dále uvádí, že se jednalo o to, že „kupní smlouva č. 12 MP-001593, kterou k podpisu obdržel vyvlastňovaný dne 8. 10. 2015, a která byla přiložena k žádosti o vyvlastnění, neobsahovala znalecký posudek znalce Dr. Ing. et Ing. L. D. ze dne 9. 9. 2015“.*
- 4. Následně po vydání zrušovacího rozhodnutí vyvlastňovací úřad vyzval vyvlastnitel k doplnění jeho žádosti, která byla doplněna podáním z 18. 5. 2017 mj. o tento znalecký posudek. To ale neznamená, že tento posudek byl předložen také ke kupní smlouvě při jednání předcházející žádosti o vyvlastnění. Jedná se o vadu kontraktačního procesu předcházející samotnému vyvlastňovacímu řízení. Pokud žalovaný nejprve vyhodnotil, že skutečnosti, kterými správnost a zákonnost tohoto procesu vyvlastnitel dokazoval vykazují nedostatky, nelze jeho druhé (a touto žalobou napadené) rozhodnutí, kde po pouhém doplnění tohoto posudku vyvlastnitelem konstatuje, že je všechno v pořádku, vyhodnotit jinak, než libovůli.*
- 5. Obdobně žalovaný konstatoval, že v počátcích řízení vyvlastňovací úřad písemnosti nedoručoval zvolenému zástupci žalobce, ale žalobci osobně (str. 5 až 6 zrušovacího rozhodnutí). Jedná se rovněž o procesní nedostatek, který nebyl následně nijak odstraněn (např. opětovným doručením nebo opětovným provedením celého řízení) a žalobce tedy nevidí důvod, proč žalovaný v napadeném rozhodnutí již tuto procesní vadu nezkoumal, resp. nevyhodnotil, jak se s ní vyvlastňovací úřad vypořádal.*
- 6. Dále žalovaný ve zrušovacím rozhodnutí konstatoval vady znaleckého posudku znalce Ing. P. Z.ale také dalším znaleckém posudku (nebylo uvedeno na čí žádost byl vypracován). Žalobce se domnívá, že tyto vady nebyly napraveny v následném řízení před vyvlastňovacím*

úřadem. Znalec Ing. P. Z. na ústním jednání konaném dne 16. 8. 2017 rozhodně neobjasnil, na základě čeho stanovil výši ceny obvyklé. Žalovaný však v napadeném rozhodnutí zcela změnil svou argumentaci, kdy k vadám znaleckých posudků již nepřiblížil z toho důvodu, že se domníval, že žalobci byla za jeho pozemky v kontraktačním řízení nabídnuta spravedlivá náhrada. Jedná se o subjektivní hodnocení žalovaného a s námitkou na vady znaleckého posudku (konkrétně způsob stanovení ceny obvyklé) se tak žalovaný nijak nevypořádal. To rovněž svědčí o libovůli v jeho rozhodování.

B porušení procesních práv žalobce

7. Kromě výše uvedených procesních vad, vykazuje procesní postup žalovaného i další vadu, která vedla k tomu, že žalobce neměl možnost vyjádřit se ke skutečnostem a tvrzením, které byly prezentovány na ústním jednání a tedy ani vyjádřit svoje námitky k nim (které z důvodu koncentrace řízení nemohl uplatnit později).

8. Po vydání zrušovacího rozhodnutí a doplnění žádosti vyvlastnitelem totiž vyvlastňovací úřad opětovně nařídil ústní jednání a to na den 27. 7. 2017. Ve svém podání z 10. 7. 2017 žalobce žádal o odročení tohoto jednání do doby po žních, tj. po 20. 9. 2017 a uvedl argumenty proč je pro něj jako zemědělce nutné využít každého dne s příznivým počasím (a naopak ztráta takového dne může vést k značným ekonomickým ztrátám a škodám na úrodě). Této žádosti úřad nevyhověl a uvedl, že se jedná o subjektivní překážku na straně žalobce, která odráží jeho osobní uvážení co je pro něj v danou chvíli důležitější a jednání nařídil na 16. 8. 2017 — žně však odložit nelze, i jen denní prodleva může s ohledem na změnu počasí a postupující zrání znamenat zásadní škody. Posunutí termínu jednání ve vyvlastňovacím řízení by přitom pro vyvlastnítele závažné následky (natož žádné) neznamenal — pokud žalobce ví, vyvlastnitel doposud ani nepožádal o vydání stavebního povolení a pozemky a stavbu provádět nemůže bez ohledu na to, zda má či nemá všechny potřebné pozemky. To, že vyvlastňovaný na stavbu nijak nespěchá (a tedy posunutí termínu

jednání by ho nijak nepoškodilo) je zřejmé i z jeho liknavosti v přípravě stavby — od vydání územního rozhodnutí uplynulo již mnoho let, a ani přesto dosud nebylo zahájeno stavební řízení.

9. Nařízeného ústního jednání se tak zúčastnil pouze právní zástupce žalobce, který zde (do protokolu) uvedl, že tímto bylo upřeno procesní právo žalobce (jako vyvlastňovaného), protože například neměl možnost se přímo vyjádřit ke tvrzením, která na tomto jednání přednesl pozvaný znalec. Přitom vady znaleckého posudku namítal žalobce jako stěžejní ve všech svých dřívějších podáních (včetně odvolání proti původnímu vyvlastňovacímu rozhodnutí) a žalovaný je ve zrušovacím rozhodnutí shledal jako opodstatněné. Žalobce má za to, že tato procesní vada (upření práva účastnit se osobně a osobně se vyjádřit ke všem pokladům rozhodnutí) vedla k vydání nezákonného rozhodnutí.“

5. V dalším žalobním bodu označeným písmenem C žalobce namítal vady znaleckých posudků a zejména znaleckého posudku znalce Ing. P. Z. Vytýkal mu, že z něho není zřejmé, jak dospěl při stanovení náhrady k ceně obvyklé, z čehož lze podle žalobce dovozovat, že nebyla stanovena zákonným způsobem. Poukazoval přitom na odchylné závěry o ceně předmětných pozemků ve znaleckém posudku znalce J. P., který byl vypracován k požadavku města Havlíčkův Brod. Tento žalobní bod však míří do výše stanovené náhrady za vyvlastněné pozemky, a proto bude z důvodů ještě dále rozvedených přezkoumán v občanském soudním řízení dle § 244 a násl. o.s.ř.

6. Vzhledem k výše uvedenému žalobce navrhoval, aby žalované rozhodnutí, jakož i jemu předcházející prvoinstanční rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu ze dne 5. 9. 2017, č. j.: MHB_ST/162/2016/Pa, bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 23. 2. 2018. Ztotožnil se v něm se skutkovým a právním stavem vyvlastňovacího řízení, jak jej žalobce popsal v žalobě. Zdůraznil, že znalecký posudek byl k návrhu kupní smlouvy č. 12 MP-001593 nepochybně přiložen. Svědčí o tom obsah průvodního dopisu ŘSD ze dne 5. 10. 2015, odst. 4, jenž byl k návrhu smlouvy připojen. Žalobce na návrh smlouvy reagoval prostřednictvím svého advokáta dopisem ze dne 5. 1. 2016, přičemž v textu tohoto dopisu není zmínka o chybějícím znaleckém posudku. Protože ale znalecký posudek k návrhu smlouvy v předchozím řízení neznámo z jakého důvodu chyběl, vyzval žalovaný v rozhodnutí ze dne 16. 3. 2017 k doplnění tohoto důkazu. Z uvedených důvodů se proto nejedná o vadu kontraktačního procesu.
8. Procesní pochybení ohledně doručování písemností přímo M. H., namísto jeho zástupci (zjištěné rovněž v předchozím řízení), bylo vyvlastňovacím úřadem napraveno již v předchozím řízení. Tehdy byly zástupci (viz sdělení vyvlastňovacího úřadu ze dne 27. 4. 2016) doručeny dvě písemnosti, které byly do té doby nesprávně doručeny přímo zastupovanému M. H.. Další chyby v doručování nebyly zjištěny, a to nejen v předchozím řízení ukončeném dne 16. 3. 2017, ale ani v řízení, jež je předmětem této správní žaloby.
9. Žalovaný v předchozím rozhodnutí ze dne 16. 3. 2017 vedl vyvlastňovací úřad k tomu, aby se v novém řízení věnoval řádnému zdůvodnění závěru o ceně obvyklé jakožto náhrady za vyvlastňované pozemky. Znalec Ing. P. Z. uvedl, že měl pro výpočet obvyklé ceny dostatečnou databázi, podle které cenu obvyklou stanovil. Pokud tedy sám znalec neměl důvod a potřebu nijak blíže stanovenou obvyklou cenu analyzovat a na původní částce přes námitky setrval, neměl pak ani vyvlastňovací úřad, ani žalovaný, důvod takový závěr oprávněné osoby zpochybnit.
10. Žalobce si zvolil pro celé vyvlastňovací řízení zástupcem advokáta Mgr. P. Č.. K žádosti žalobce o odročení ústního jednání o žádosti o vyvlastnění jeho pozemků na dobu po žních, aby mu mohl být osobně přítomen, se vyvlastňovací úřad vyjádřil ve sdělení ze dne 13. 7. 2017. Osobní nepřítomnost žalobce při ústním jednání, kterého se zúčastnil jeho právní zástupce, jenž od počátku v řízení o vyvlastnění aktivně vystupoval, neznamenal porušení procesních práv žalobce a nevedla k vydání nezákonného rozhodnutí. Pokud jde o znalecký posudek ze dne 30. 1. 2014 vyhotovený znalcem J. P., zaslal jej M. H. na ŘSD zřejmě jako podklad pro případnou směnu pozemků. Tento posudek nebyl hodnocen správními orgány zúčastněnými na řízení jako relevantní podklad z důvodu v rozhodnutích uvedených. V závěru svého vyjádření k žalobě přičinil žalovaný poznámku k výši náhrady za vyvlastnění. Konstatoval, že vyvlastněnému byla nabídnuta cena za 1 m² pozemku ve výši 240,-Kč, přesto nebyla žalobcem v dostatečně dlouhé době 90 dnů přijata. Navrhoval žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Ústní jednání krajského soudu

11. Krajský soud projednal žalobu při jednání dne 16. 4. 2019. Žalobce při něm setrval na svých dosavadních stanoviscích a zdůraznil, že jednou z podmínek vyvlastnění je, že se

nepodařilo k realizaci účelu vyvlastnění získat potřebná vlastnická práva k pozemkům dohodou nebo jiným způsobem. Aby však mohlo proběhnout řádné kontraktační jednání, je nezbytné, aby vyvlastnitel nabídl vyvlastňovanému odpovídající náhradu za potřebné nemovitosti, tedy aby předložil jejich vlastníkově spolu se svými návrhy i věrohodný znalecký posudek. Předpokládá i projednání návrhu vlastníka na směnu pozemků, jestliže vlastník tuto směnu navrhuje. V přezkoumávané věci nebylo splněno ani jedno z uvedeného. Vlastníkovi (žalobci) nebyl předložen věrohodný znalecký posudek, neproběhlo poctivé jednání o směně mezi vyvlastnitelem a vlastníkem pozemku. Jednání o směně proběhlo v podstatě pouze mezi vlastníkem pozemků a městem Havlíčkův Brod. Stát sice prostřednictvím pozemkového fondu nabízel pozemky, ale pouze s koeficientem 0,9, tedy neodpovídající rovnoprávné směně. Podmínka předložení věrohodných posudků je přitom podle žalobce podmínkou pro samotné holé vyvlastnění, tedy odejmutí vlastnických práv. Ve vyvlastňovacím řízení musí být zkoumáno, zda předložené posudky byly řádné, věrohodné, jinak nelze tvrdit, že je splněna podmínka snahy dosáhnout vyvlastňovaných pozemků smluvním jednáním. Vadnost a nepřezkoumatelnost posudku vytknul žalovaný již ve svém prvním rozhodnutí ze dne 16. 3. 2017. Tato vada přetrvávala a žalovaný ji v žalovaném rozhodnutí již přehlížel. S ohledem na podrobnou argumentaci v prvním rozhodnutí žalovaného a její ignoraci v žalovaném rozhodnutí, považuje žalobce žalované rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

12. Žalovaný se podle žalobce nevypořádal přezkoumatelným způsobem ani s otázkou prokázání veřejného zájmu na vyvlastnění. Tvzení ohledně potřebnosti obchvatu jsou obecné formulace, které by přiléhaly k jakémukoliv podobě obchvatu, k jakémukoliv jeho trasování. Konkrétní dané trasování je zdůvodňováno vydaným územním rozhodnutím, resp. tím, že právě z této skutečnosti vyplývá veřejný zájem na této trase. V rámci územního rozhodnutí však nebyl zkoumán veřejný zájem, tedy ani k otázce umístění, ani k otázce lokace umístění obchvatu Havlíčkova Brodu.
13. K dotazu soudu zástupce žalobce uvedl, že v r. 2015 oslovilo žalobce město Havlíčkův Brod s tím, že by mělo zájem na odkup pozemku pro stavbu obchvatu města. Tento návrh byl doprovázen znaleckým posudkem znalce J. P.. V reakci žalobce na tento návrh začalo být mezi oběma stranami uvažováno i o směně pozemku. Následně ale město tuto nabídku stáhlo a jednání se žalobcem převzalo ŘSD. To ovšem předložilo jiné ocenění pozemku, které žalobce neakceptoval, protože neodpovídalo ocenění znalce J. P..
14. Zatímco žalobce navrhoval a preferoval zejména možnost směny pozemků, ŘSD směnu pozemků v zásadě odmítalo s tím, že nehopodará s pozemky, které by mohlo směniti. V návaznosti na to došlo také k jednání s pozemkovým fondem, který ale nabízel směnu pozemků pro žalobce nevýhodnou, kdy za 1 m² pozemku by žalobce obdržel pouze 0,75 m² pozemku státu. Tím ŘSD fakticky jednání o směně pozemků znemožnilo, neboť žalobce tuto směnu nepovažoval za poctivou. Jednání v lednu 2016 se zúčastnili i zástupci města Havlíčkův Brod, ti však svoji nabídku neobnovili, a to přesto, že s jinými subjekty smlouvy k nabytí pozemků pro stavbu obchvatu uzavřeli.
15. Pokud jde o posudky přiložené ze strany ŘSD, žalobce sdělil, že neobdržel ani posudek znalce Ing. D. ze dne 9. 9. 2015, č. 710-08/2015, ani znalecký posudek téhož znalce ze dne 29. 1. 2016, č. 720-02/2016. Druhý z uvedených posudků má zástupce žalobce k dispozici, opatřil si jej ovšem tak, že si jej ofotil ze správního spisu.

16. Na objednávku vyvlastňovacího úřadu byl následně vyhotoven znalecký posudek Ing. P. Z. ze 7. 10. 2016, který vyzněl při ocenění obvyklé ceny předmětných pozemků na zcela stejnou částku, jako posudek Ing. D. z 29. 1. 2016. Ten byl předložen žalobci v průběhu vyvlastňovacího řízení. Správnost obou posudků žalobce napadá, a to v podstatě z týchž důvodů, jako žalovaný ve svém prvním zrušujícím rozhodnutí. Pokud by došlo ke smluvnímu vyřešení celé záležitosti, pak by žalobce s výší ocenění pozemků stanovenou znalcem J. P. s největší pravděpodobností souhlasil. V době jeho předložení však na základě něho k uzavření dohody nedošlo, protože jednání převzalo ŘSD, a to se již o uvedený znalecký posudek neopíralo.
17. Pověřený pracovník žalovaného odkázal při jednání krajského soudu na své písemné vyjádření k žalobě na č.l. 23 soudního spisu. Pokud jde o průběh kontraktačního procesu, pak dle jeho názoru byly po původním zrušujícím rozhodnutí žalovaného vytknuté vady odstraněny, mimo jiné byl ze strany ŘSD předložen znalecký posudek. S ohledem na dopravní situaci v Havlíčkově Brodě není pochyb o existenci veřejného zájmu pro výstavbu obchvatu města.
18. K dotazu soudu dále pověřený pracovník žalovaného sdělil, že ačkoliv nezná detaily, tak znalecký posudek znalce J. P. musel být odmítnut s ohledem na skutečnost, že po formální stránce neobsahuje odkaz na označení pozemků dle platného katastru nemovitostí, které byly vyvlastňovány, ačkoliv není zpochybňováno, že po materiální stránce tyto pozemky předmětem ocenění daného znaleckého posudku byly.
19. Zástupkyně osoby zúčastněné na řízení uvedla, že ŘSD je správcem státního majetku a neplní úlohu pozemkového fondu. Následně vyzdvihla význam plánovaného obchvatu pro dopravní situaci a životní prostředí ve městě Havlíčkův Brod. O tomto veřejném zájmu svědčí i skutečnost, že to bylo právě uvedené město, které učinilo ve vztahu k žalobci první návrh na odkup pozemků potřebných pro stavbu obchvatu. Výtky žalobce odmítla pro jejich marginální charakter, žádné věcné námitky vůči znaleckým posudkům dle jejího názoru žalobce nemá. Jeho chování označila za kverulační a připomněla, že v obdobné věci zdejší soud již rozhodoval pod sp. zn. 30 A 98/2015. Posudek znalce J. P. stanovil zřejmě komerční cenu daných pozemků a možná spekulativně vycházel z faktu, že by se mohly nacházet v průmyslové zóně, k čemuž ovšem dle platného územního plánu nedošlo. ŘSD v dané věci postupovalo zcela standardně, tedy předložilo žalobci kupní smlouvu s připojeným nestranným znaleckým posudkem na 8násobek ceny obvyklé. Zcela nadstandardně pak zprostředkovalo jednání s pozemkovým fondem. Žalobce mohl znalecké posudky rozporovat již v průběhu vyvlastňovacího řízení, ale žádné konkrétní výhrady nevzněl.
20. Se souhlasem soudu poté zástupkyně ŘSD učinila ke straně žalující 2 dotazy: 1) Kdy přesně žalobce předmětné pozemky koupil a 2) kdy dostal od ŘSD první návrh kupní smlouvy s cenou.
21. Zástupce žalobce považuje odpověď na první z uvedených otázek za irelevantní pro posouzení dané věci, nicméně sdělil, že žalobce získal předmětné pozemky od pozemkového fondu zhruba před 9 – 11 lety, tedy v době, kdy v územním plánu byl jihovýchodní obchvat Havlíčkova Brodu zakreslen v jiné trase, tedy mimo předmětné pozemky, blíže k městu. Pokud jde o druhou otázku, žalobce uvedl, že se tak mohlo stát 8. 10. 2015, jak je uvedeno v zápise z jednání ze dne 25. 1. 2016. Zdali se však jednalo o úplně první nabídku, to si již nepamatuje.

22. Závěrečné návrhy účastníků řízení a osoby zúčastněné na řízení zůstaly poplatné jejich dosavadním stanoviskům k věci, tedy žalobce navrhoval zrušení žalobou napadeného rozhodnutí a žalovaný spolu s osobou zúčastněnou na řízení navrhovali žalobu zamítnout.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

23. Pokud jde o námitky poukazující na neústavnost stávajícího soudního přezkumu rozhodnutí o vyvlastnění, jeho dvojkoľejnost, dlužno předně konstatovat, že tato věc již byla judikovaná a rozhodování o ní sjednoceno usnesením zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 5. 5. 2005, č. j. Konf 81/2004-12. Podle něho je nezbytné rozlišovat, zda správní orgán rozhoduje ve sporu o vlastnické právo, nebo zda rozhoduje o zřízení věcného břemene či o vyvlastnění. Rozhodnutí správního orgánu o zřízení věcného břemene nebo o vyvlastnění není rozhodnutím správního orgánu v soukromoprávní věci, vydaným v mezích zákonné pravomoci správního orgánu ve smyslu § 68 písm. b) s. ř. s.; jeho přezkum tak náleží do pravomoci správních soudů, a nikoliv soudů obecných. Naopak rozhodnutím ve věci soukromého práva je rozhodnutí o určení způsobu a výše náhrady.
24. Ostatně již Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 11. 1993, č. j. 6 A 147/92 - 22 vyslovil, že: „*Výrok rozhodnutí o vyvlastnění a výrok o stanovení náhrady za vyvlastňované nemovitosti jsou výroky samostatnými, oddělitelnými a spravujícími se různou právní úpravou, byť i výrok o náhradě na výrok o vyvlastnění navazuje.*“ Ze shodného pojetí vycházel i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, který v usnesení ze dne 12. 10. 2004, č. j. 4 As 47/2003 - 50 (zveřejněno pod č. 448/2005 Sb. NSS) vyslovil, že: „*Je nezbytné rozlišovat, zda správní orgán rozhoduje ve sporu o vlastnické právo, nebo zda rozhoduje o zřízení věcného břemene či o vyvlastnění. Rozhodnutí správního orgánu o zřízení věcného břemene nebo o vyvlastnění není rozhodnutím správního orgánu v soukromoprávní věci, vydaným v mezích zákonné pravomoci správního orgánu ve smyslu § 68 písm. b) s. ř. s.; jeho přezkum tak náleží do pravomoci správních soudů, a nikoliv soudů obecných. Rozhodnutím ve věci soukromého práva je však rozhodnutí o určení způsobu a výše náhrady.*“
25. Toto rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu předcházelo rozhodnutí konfliktního senátu, který však na ně plně odkázal. To tedy znamená, že přezkumu soudu ve správním soudnictví podléhá rozhodnutí (výrok) o vyvlastnění či o zřízení věcného břemene, nikoliv však rozhodnutí (výrok) o určení náhrad, jehož změny lze dosáhnout jen v řízení podle § 244 a násl. o. s. ř. Jakkoliv se tento postup jeví poněkud komplikovaným, odpovídá dělbě soudní pravomoci vycházející z dualismu práva a jistou kompenzací pak lze shledat v tom, že soud v řízení podle hlavy páté o. s. ř. není limitován v rozhodovací pravomoci tak jako soud správní, ale je povolán k tomu, aby v případě odlišného názoru od správního orgánu rozhodl o věci sám a rozhodnutí správního orgánu tak přímo nahradil (§ 250j odst. 1, 2 o. s. ř.).
26. S uvedenou judikaturou se krajský soud plně ztotožňuje, a proto na ni v dalším i odkazuje. Ostatně uvedené závěry plynou přímo z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění, podle něhož „*Výrok podle § 24 odst. 3 lze přezkoumat v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Výrok podle § 24 odst. 4 lze projednat v občanském soudním řízení; příslušný v prvním stupni je krajský soud.*“ V kontextu uvedeného proto krajský soud usnesením ze dne 9. března 2018, č. j. 30 A 16/2018-29, vyloučil tu část žaloby, která

napadá správnost určení náhrady za vyvlastnění k samostatnému řízení dle § 244 a násl. o.s.ř.

27. Žalobce dále namítal libovůli orgánů veřejné správy v proběhlém vyvlastňovacím řízení, neboť prý nedbaly vad kontraktačního procesu, který předcházal vyvlastňovacímu řízení. Namítal tak v podstatě nenaplnění jedné z podmínek vyvlastnění, stanovené v § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění, podle které: *„Vyvlastnění je přípustné, pokud se vyvlastniteli nepodařilo ve lhůtě 90 dnů uzavřít smlouvu o získání práv k pozemku nebo ke stavbě potřebných pro uskutečnění účelu vyvlastnění stanoveného zákonem. Lhůta k uzavření smlouvy s vyvlastňovaným počíná běžet dnem následujícím po doručení návrhu na uzavření smlouvy vyvlastňovanému.“*
28. K této námitce třeba předně uvést, že okruh účastníků vyvlastňovacího řízení je vymezen v § 17 zákona o vyvlastnění. Z něho pro danou situaci plyne, že účastníky vyvlastňovacího řízení, jehož výsledkem bylo žalované rozhodnutí, byli pouze vyvlastnitel, který se domáhal, aby na něj přešlo vlastnické právo k vyvlastňovaným pozemkům, tedy Ředitelství silnic a dálnic ČR, státní příspěvková organizace, a dále vyvlastňovaný, který byl vlastníkem vyvlastňovaných pozemků. Žalobcem namítané nedodržení „kontraktačního procesu“ je proto třeba zkoumat ze vztahů právě jen mezi těmito účastníky. Dovolával-li se proto žalobce v uvedené souvislosti i nabídky města Havlíčkův Brod, jde s ohledem na podmínku vyvlastnění stanovenou v § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění o námitku nepřípadnou.
29. Ve správním spisu je založen znalecký posudek znalce J. P. ze dne 30. 1. 2014, č. 4368/23/2014, který byl vyhotoven k objednavce města Havlíčkův Brod, a to o ceně celé řady pozemků v kat. území x. Pokud jde o vyvlastněné pozemky parc. č. x a parc. č. x v kat. území x, ty v něm takto číselně označeny nejsou, nicméně mají původ v parcele č. x, která je znalcem oceňována jako pozemek stavební, a to základní cenou 500,00 Kč/m². Znalec přitom vycházel při stanovení této ceny ze zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, v platném znění, a vyhlášky č. 441/2013 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení uvedeného zákona, obsahující právě i úpravu ocenění pozemků.
30. Součástí správního spisu je dále znalecký posudek znalce Dr. Ing. et. Ing. L. D. ze dne 9. 9. 2015, č. 710-08/2015, který byl vyhotoven k objednavce vyvlastnitel - Ředitelství silnic a dálnic ČR. Tímto posudkem byly oceněny mimo jiné i pozemky parc. č. x a parc. č. x v kat. území x, tedy pozemky žalobci vyvlastněné, a to pro účely majetkoprávního vypořádání dle zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (stavba obchvatu města Havlíčkův Brod). Pozemky byly oceněny jako pozemky zemědělské celkovou částkou 7.965,00 Kč, odpovídající podle znalce ceně v místě obvyklé.
31. Ve správním spisu je dále založen znalecký posudek znalce Dr. Ing. et. Ing. L. D. ze dne 29. 1. 2016, č. 720-02/2016. Tento v pořadí druhý znalecký posudek o ceně pozemků parc. č. x a parc. č. x v kat. území x, objednaný vyvlastnitelem ke stejnému účelu, jako tomu bylo v předchozím případě, oceňuje již výhradně jen vyvlastněné pozemky žalobce. Jmenovaný znalec v něm dochází ke stejnému jako v předchozím případě, tedy k jejich obvyklé ceně ve výši 7.965,00 Kč.
32. Posledním znaleckým posudkem založeným ve správním spisu je posudek znalce Ing. P. Z. ze dne 7. 10. 2016, č. 1919/10/2016, o ceně obvyklé pozemků parc. č. x a parc. č. x v kat. území x, kterou znalec stanovil v celkové výši 7.965,00 Kč. Uvedené pozemky

oceňoval jako zemědělskou půdu pro účely daného vyvlastňovacího řízení. Znalec byl ustanoven k vypracování znaleckého posudku vyvlastňovacím úřadem a co do výše obvyklé ceny předmětných pozemků dospěl ke stejnému závěru, jako znalec Dr. Ing. et. Ing. L. D..

33. Z výše uvedeného je zřejmé, že vyvlastnitel zadával ocenění žalobcových pozemků potřebných pro výstavbu obchvatu k tomu způsobilé, státní mocí aprobované osobě (soudnímu znalci), a nemohl mít proto sebemenších důvodů k pochybnostem o správnosti uvedených znaleckých posudků, které jsou navíc veřejnými listinami. Vzhledem k tomu také používal jím zadané a pro něho vypracované znalecké posudky o ceně předmětných pozemků k jednání se žalobcem o získání předmětných pozemků smluvní cestou. Svědčí o tom řada listin ze správního spisu. Zejména návrh kupní smlouvy č. 12 MP – 001593, v němž byla navržena kupní cena nyní již vyvlastněných pozemků ve výši 127.440,-Kč, což byl šestnáctinásobek ceny zjištěné ještě před zahájením vyvlastňovacího řízení znalcem Dr. Ing. et. Ing. L. D. (v kontextu zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací). Ve správním spisu je dále listina ze dne 5. 10. 2015, kterou se ŘSD ČR obrací na žalobce s návrhem citované kupní smlouvy s kupní cenou ve výši 127.440,-Kč a připojuje k ní i znalecký posudek Dr. Ing. et. Ing. L. D. ze dne 9. 9. 2015, č. 710-08/2015 (alespoň podle textu). Zároveň je v ní dáno žalobci poučení, že budoucí vyvlastnitel již nebude po marném uplynutí 90 dnů návrhem této kupní smlouvy vázán. Dopisem ze dne 10. 12. 2015 se ŘSD ČR znovu obrací na žalobce s tím, aby návrh k uzavření kupní smlouvy zvážil, jinak že bude muset přistoupit k vyvlastňovacímu řízení. Žalobce na to prostřednictvím svého zástupce podáním ze dne 5. 1. 2016 odpověděl, že s návrhem smlouvy nesouhlasí a že navrhuje směnu pozemků za podmínku, které zároveň popsal.
34. Dne 25. 1. 2016 proběhlo na ŘSD ČR, Správě Jihlava, jednání ve věci koupě předmětných pozemků (parc. č. x a parc. x). V zápisu z tohoto jednání byl shrnut dosavadní stav věci, včetně toho, že dopisem ze dne 14. 1. 2016 ŘSD ČR, Správa Jihlava, požádala o spolupráci Státní pozemkový úřad, KPÚ pro kraj Vysočina. Na ten jí bylo odpovězeno dne 18. 1. 2016 a v dopisu byl uveden metodický postup při směně pozemků a současně byly nabídnuty pozemky vhodné ke směně. Možnost směny pozemků nabídli také přítomní zástupci města Havlíčkův Brod s tím, že ta by však musela být ještě schválena zastupitelstvem města. K dohodě, ať již o ceně předmětných nemovitostí, či směně pozemků, však nedošlo. Ze správního spisu přitom nelze zjistit sebemenší náznak toho, že by se vyvlastnitel zdráhal přistoupit i na alternativní řešení navržené žalobcem (směnu pozemků), nedisponoval však pozemky, které by žalobci vyhovovaly. Zástupce žalobce komentoval tuto situaci při jednání krajského soudu s tím, že stát sice prostřednictvím pozemkového fondu nabízel pozemky, ale pouze s koeficientem 0,9, což by podle něho neodpovídalo rovnoprávné směně. Jinými slovy, žalobce nebyl s případnou směnou srozuměn z hlediska kvality v úvahu přicházejících pozemků. Požadavky žalobce na směnu pozemků tedy nebyly pro vyvlastnitel reálně splnitelné, respektive, ač se o to nepochybně snažil, nebylo v jeho silách v tomto směru dosažení dohody s vyvlastněným. Rozhodně nelze mluvit o jeho neochotě vyjít vyvlastněnému vstříc. Vzhledem k tomu podalo ŘSD ČR dne 16. 2. 2016 u vyvlastňovacího úřadu žádost o vyvlastnění pozemků žalobce potřebných pro stavbu obchvatu města Havlíčkův Brod.

35. Po posouzení obsahu správního spisu nemá krajský soud pochyb o tom, že se vyvlastnitel postupem souladným se zákonem pokoušel o získání potřebných pozemků dohodou, a to opakovaně. Žalobce věděl, k jakému účelu má vyvlastnitel zájem získat pozemky v jeho vlastnictví a informoval jej i o ceně těchto pozemků. Žalobci byl vysvětlen důvod zamýšleného výkupu a k návrhu kupní smlouvy byl připojen i příslušný znalecký posudek, z něhož bylo vycházeno při návrhu kupní ceny. A i kdyby snad nebyl znalecký posudek k dispozici žalobci od samého začátku (viz námitka žalobce), tak s jeho obsahem byl žalobce seznámen každopádně ještě v době před zahájením vyvlastňovacího řízení, kdy stále ještě mohl návrh kupní smlouvy akceptovat. Ostatně předloženou kupní smlouvu mohl uzavřít i v průběhu vyvlastňovacího řízení, avšak žalobce její návrh odmítl. Vzhledem k uvedenému je krajský soud toho názoru, že úsilí vyvinuté vyvlastnitelem k dosažení dohody bylo postačující pro splnění žalobcem namítané podmínky přípustnosti vyvlastnění.
36. Jak již pak bylo zmíněno výše, vyvlastnitelem navržená kupní cena vycházela z relevantních podkladů. Na stejné ceně se totiž shodli dva znalci (Dr. Ing. et. Ing. L. D. a Ing. P. Z.) a za této situace neměly orgány veřejné správy zúčastněné na řízení sebemenšího důvodu pochybovat o jejich relevanci. Z těchto důvodů nemůže obstát námitka žalobce, že pokud by návrh kupní smlouvy vycházel ze znaleckého posudku J. P., tak že by s ní „s největší pravděpodobností souhlasil“ (viz protokol z jednání krajského soudu ze dne 16. 4. 2019, strana druhá, pátý odstavec na konci). Jak vidno, ani to by nebylo jisté, nehledě na to, že i návrhy vyvlastnítele mají své limity, že naplnění podmínky vyvlastnění dle § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění neznámá, že by musely být vždy splněny požadavky vyvlastňovaného. K ustanovení § 5 zákona o vyvlastnění lze ještě poznamenat, že jde o fázi jednání o smluvním převodu potřebných nemovitostí, která má povahu soukromoprávní kontraktace a předchází (v případě jejího neúspěchu) samotnému vyvlastňovacímu řízení; z podstaty věci proto na tuto fázi nemohou dopadat ani zásady ovládající správní řízení.
37. Pokud pak jde o namítané vady znaleckých posudků spatřované v tom, že jejich výstupy jsou nesprávné (v kontextu závěrů znaleckého posudku J. P. o ceně předmětných pozemků), bude tato otázka v intencích výše uvedeného řešena v samostatném soudním přezkumu dle občanského soudního řádu.
38. Dále žalobce namítal, že mu nebylo umožněno, aby se mohl osobně účastnit projednání žádosti o vyvlastnění. Ze správního spisu k tomu plyne, že se žalobce podáním ze dne 10. 7. 2017 domáhal u vyvlastňovacího orgánu odročení ústního jednání nařízeného na den 27. 7. 2017, a to z důvodu jeho kolize s dovolenou jeho právního zástupce. Krom toho v něm dále uvedl (v tomto případě jde o řízení v jiné věci), že *„...jste na den 16. 8. 2017 svolali další jednání, a to ve věci vyvlastnění (tentokrát z důvodu výstavby VVN pro E.ON... Tento termín padá do plných žní – do doby, kdy v závislosti na počasí musím být na poli celý den. Ztráta jednoho dne s pěkným počasím pro mne může být dosti finančně nákladná v podobě zhoršené kvality sklizeného zrna, což mne může stát značnou finanční újmu! Počasí přitom nejsem schopen ani ovlivnit, ani ho předpovědět.“* Vzhledem k tomu žalobce požadoval odročení obou jednání na dobu po 20. září 2017.
39. Na tuto žádost reagoval vyvlastňovací úřad sdělením ze dne 13. 7. 2017 s tím, že *„Nezbytnost vyvlastňovaného být v době žní na poli celý den nepovažuje vyvlastňovací úřad za objektivní skutečnost pro odročení jednání. Podle názoru vyvlastňovacího úřadu se jedná pouze o subjektivní překážku na straně vyvlastňovaného, kdy je pouze na jeho uvážení, co je*

pro něj v danou chvíli výhodnější, zda účast na jednání nebo jeho podnikatelská činnost. Z tohoto důvodu vyvlastňovací úřad žádosti nevyhověl a jednání se uskuteční v původním termínu.

40. *K návrhu vyvlastňovaného, aby jednání byla uskutečněna až po žních, vyvlastňovací úřad uvádí, že nařízení jednání se nemůže odvíjet od zájmu účastníků. Vyhovění takovému návrhu by bylo v rozporu s ustanovením § 7 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto ustanovení mají dotčené osoby při uplatňování svých procesních práv rovné postavení. Toto ustanovení ve vztahu k předmětu návrhu chápe vyvlastňovací úřad tak, že při nařizování jednání nelze upřednostňovat zájmy některé z dotčených osob, v daném případě vyvlastnitel (zde měl vyvlastňovací úřad na mysli nepochybně vyvlastňovaného). Z tohoto důvodu takovému návrhu nemohl vyvlastňovací úřad vyhovět.*
41. *Zákon o vyvlastnění ani správní řád nestanoví, jak by měla náležitá omluva vypadat. Posouzení důvodnosti omluvy nebo důležitosti příčin bránících účastníkovi řízení v účasti u jednání, proto spadá do diskrečního oprávnění svěřeného správnímu orgánu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 2 As 16/2008 - 41).*
42. *Podle krajského soudu postupoval vyvlastňovací úřad při posuzování dané věci naprosto standardně, když projednal věc v nepřítomnosti žalobce. Jeho námitku, že byl tímto postupem zkrácen na svých procesních právech, má totiž krajský soud za neodůvodněnou. Vždyť žalobce byl k předmětnému ústnímu jednání na den 16. 8. 2017 řádně předvolán a bylo jenom na něm, zda se jej zúčastní spolu se svým zástupcem či nikoliv. Nelze přitom nevidět, že žalobce byl zastoupen advokátem a že tudíž jeho zastoupení bylo naprosto plnohodnotné. Žalobce se dožadoval přeložení jednání na dobu po žních, což odůvodňoval svoji pracovní zaneprázdněností při sklizni, kdy je třeba využít každého dne. Pouhé takovéto konstatování ale nelze uznat za překážku, pro kterou by správní orgán nemohl v řízení pokračovat a v nepřítomnosti žalobce věc projednat. Žalobce se proto svojí neúčastí na ústním jednání sám zbavil svého práva na osobní projednání věci. Vzhledem k tomu ovšem nelze v žádném případě dovozovat, že by byla dotčena jeho procesní práva. Vyvlastňovací řízení navíc probíhalo již od 16. 2. 2016, tedy do doby předmětného jednání již jeden a půl roku a za tu dobu již byly všechny důležité skutkové otázky daného vyvlastnění vyjasněny. Navíc před konáním jednání dne 16. 8. 2017 mohl žalobce se svým zástupcem celou záležitost znovu projednat, udělat si s ním společnou přípravu na jednání, tak aby nebylo opomenuto ničeho. Krajský soud nepochybuje o tom, že se taková příprava i uskutečnila, jelikož opak by byl neprofesionální, a není proto ani sebemenšího důvodu si myslet, že zástupce žalobce přišel k jednání nepřipraven. Bez toho, aniž by znal aktuální zámysly žalobce – vyvlastňovaného. Ostatně při jednání dne 16. 8. 2017 uplatnil zástupce žalobce námitky, které považuje žalobce za důležité od samého počátku vyvlastňovacího řízení. Podle protokolu o jednání dne 16. 8. 2017 směřovaly námitky zástupce žalobce předně proti výši náhrady stanovené na základě znaleckého posudku vypracovaného Ing. P. Z.. Označil ji za nespravedlivou z toho důvodu, že by za ni nepořídil adekvátní náhradní pozemek. Právě tuto skutečnost také označil za překážku uzavření kupní smlouvy, respektive poukazoval na to, že „S odkazem na takto vadný smluvní návrh nelze doložit nebo prokázat, že proběhlo z hlediska požadavků zákona o vyvlastnění právně relevantní smluvní jednání, tedy že vyvlastňovaný odmítl relevantní smluvní vztah.“*

43. Krom toho by žalobcova argumentace dovedená ad absurdum vedla k tomu, že by jakákoliv omluva mohla vést dle volné úvahy obeslaného účastníka řízení k neodůvodněnému protahování správního řízení. Za náležitou omluvu je však možno považovat jen takovou, která by skutečně znemožňovala účastníkovi hájit jeho práva při nařízeném správním řízení. Za takový případ se dá jistě považovat hospitalizace nebo jiné důvody prokazatelně zamezující pohybu osoby a tedy znemožňující dostavit se na místo nařízeného jednání. K ničemu takovému ale v projednávané věci nedošlo, přičemž důvody, kterými žalobce hypoteticky a v dlouhodobém horizontu odůvodňoval svoji nepřítomnost při vyvlastňovacím jednání, nemohou mít přednost před věcmi úředními. Zvláště když žalobce bydlí fakticky v bezprostřední blízkosti místa konání jednání, ve vzdálenosti cca 4 km, takže by jej i doba přepravy k jednání zdržela v jeho pracovní činnosti minimálně.
44. Žalobce rovněž namítal, že nebyl prokázán veřejný zájem na vyvlastnění, rep. na výstavbě obchvatu, že je založen jen na obecných tvrzeních, přičemž veřejný zájem spojoval s organizací dopravy ve městě. To ale projednávané řešení podle něho nesplňuje. Proto na dané podobě obchvatu ani na vyvlastnění jeho pozemků nespátroval veřejný zájem. Žalovaný se touto námitkou zabýval velice podrobně na straně čtvrté a páté odůvodnění žalovaného rozhodnutí, když k ní uvedl následující:

„Jako druhý důvod v odvolání M. H.s uvádí, že vyvlastňovací úřad neprokázal veřejný zájem na vyvlastnění pozemků ve vlastnictví M. H., ale pouze veřejný zájem na existenci jihovýchodního obchvatu. K tomu OÚPSŘ KrÚ odkazuje na ustanovení § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění, dle kterého je vyvlastnění přípustné jen pro účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem a jen jestliže veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného. Účel vyvlastnění a veřejný zájem pro vyvlastnění pozemků vyvlastnitel prokázal souladem s ustanovením § 170 zákona č. 183/2006 Sb., v platném znění (dále stavební zákon), dle kterého lze práva k pozemkům, potřebná pro uskutečnění staveb nebo jiných veřejně prospěšných opatření, odejmout nebo omezit, jsou-li vymezeny ve vydané územně plánovací dokumentaci a jde-li o veřejně prospěšnou stavbu dopravní a technické infrastruktury, včetně plochy nezbytné k zajištění její výstavby a řádného užívání pro stanovený účel. Vyvlastnění pozemků p.č. x a p.č. x v k.ú. x pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby bylo v tomto případě prokázáno pravomocným rozhodnutím č.j. ST/1225/2010/Ve ze dne 16.2.2011 o umístění stavby silnice „I/38 Havlíčkův Brod – jihovýchodní obchvat“ (dále v textu jen „stavba obchvatu“). V podmínkách č. 1 a 2 citovaného rozhodnutí bylo stanoveno, že stavba obchvatu citace: bude umístěna a dále projektována v souladu s výše uvedeným popisem stavby a situacemi stavby Celková situace stavby 1:5000 a 4 koordinačních situacích stavby Koordinační situace stavby 1:1000 – 1. část, Koordinační situace stavby 1:1000 – 2. část, Koordinační situace stavby 1:1000 – 3. část, Koordinační situace stavby 1:1000 – 4. část, které obsahují výkres současného stavu území na podkladu katastrální mapy se zakreslením stavebního pozemku, požadovaným umístěním stavby, s vyznačením vazeb a vlivů na okolí. Rozsah stavebního pozemku je dán rozsahem trvalého záboru, dočasného záboru a dočasného záboru pozemků do 1 roku, které jsou zakresleny ve výše uvedených koordinačních situacích stavby. Seznam stavbou dotčených pozemků a jejich vlastníků je součástí záborového elaborátu, který je součástí dokumentace k územnímu řízení, v tabulkové části jsou pozemky seřazeny dle stavebních objektů a dle listů vlastnictví. Soulad stavby obchvatu s platným územním plánem Havlíčkův Brod potvrdil do vyvlastňovacího řízení odbor rozvoje města Městského úřadu Havlíčkův Brod opatřením č.j. MHB_ORM/73/2017/Kuč-29 ze dne 15.5.2017, kde konstatoval, že pozemky p.č. x a p.č. x v

k.ú. x se dle Územního plánu Havlíčkův Brod, účinného ode dne 23.10.2014, nachází v zastavitelné ploše dopravní infrastruktury – silniční (DS) Z154 pro přeložku silnice I/34 a resp. I/38 – jihovýchodní obchvat města. Celá plocha Z154 je zároveň územním plánem vymezena jako veřejně prospěšná stavba dopravní infrastruktury označená VD01. Podle pravomocného rozhodnutí ze dne 16.2.2011 o umístění stavby obchvatu podal vyvlastnitel dne 6.8.2014 na Katastrální úřad pro Vysočinu, katastrální pracoviště Havlíčkův Brod žádost o zápis a zákres geometrického plánu č. 423- 183/2013, kterým byly z pozemku p.č. x (dle PK x) v k.ú. x odděleny nové pozemky p.č. x a p.č. x v k.ú. x. Tyto pozemky se svým zobrazením v geometrickém plánu shodují s pozemky určenými k trvalému záboru zemědělské půdy dle koordinační situace stavby 1:1000 v citovaném územním rozhodnutí. Veřejný zájem pro dosažení účelu vyvlastnění zdůvodnil vyvlastnitel v žádosti o vyvlastnění ze dne 16.2.2016 a vyvlastňovací úřad splnění podmínky veřejného zájmu v rozhodnutí o vyvlastnění prokázal. Veřejný zájem na dosažení účelu vyvlastnění, tj. vybudování stavby obchvatu, spočívá v nutnosti odstranění problému vyplývajícího ze současného systému silniční dopravy ve městě Havlíčkův Brod. Tímto problémem je vysoká intenzita tranzitní automobilové dopravy s výrazným podílem těžké nákladní dopravy na průjezdním úseku silnice I/38 vedoucím přes centrální a hustě obydlenou část města Havlíčkův Brod, a s tím související bezpečnostní rizika a nepříznivé účinky dopravy na obyvatele i životní prostředí. Ostatně zprávy o kolabující dopravě ve městě Havlíčkův Brod jsou častým tématem médií nejen v souvislosti s problémy způsobenými nepříznivým počasím, ale také v momentě, kdy v centru města dojde k dopravním nehodám. Tento nevyhovující stav není možné řešit jenom opatřeními na stávajícím systému silniční dopravy, ale je nutná změna systému vybudováním obchvátových komunikací mimo zastavěné území. S ohledem na tyto skutečnosti má OÚPSŘ KrÚ za prokázané, že veřejný zájem na odstranění nevyhovujícího stavu tranzitní dopravy ve městě Havlíčkův Brod a nutnosti změny systému dopravy převažuje nad individuálními vlastnickými právy M. H., na jehož pozemcích má být část stavby obchvatu provedena.“

45. Krajský soud se s těmito závěry plně ztotožňuje, a proto na ně v dalším i plně odkazuje, neboť jinak by jen jinými slovy říkal totéž. V průběhu vyvlastňovacího řízení byl prokázán veřejný zájem a byla naplněna i podmínka dle § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění v tom směru, že je dán nejen účel vyvlastnění, ale i veřejný zájem na jeho naplnění převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastněného. Jak je ze shora výše uvedeného zřejmé, žalovaný se touto otázkou velmi obsírně zabýval a odůvodnil ji. Pokud žalobce zpochybňuje způsob organizace dopravy v místě, mohl tyto námitky uplatnit jak při tvorbě územního plánu, tak v územním řízení, což neučinil.

46. Vyvlastňovací úřad rovněž řádně odůvodnil, proč neshledal důvod k rozšíření vyvlastnění. Uvedl k tomu na straně páté odůvodnění prvoinstančního správního rozhodnutí toto:

„Vyvlastňovaný požádal ve smyslu ustanovení § 4, odst. 3 zákona o vyvlastnění o rozšíření vyvlastnění na celý původní pozemek vedený dříve ve zjednodušené evidenci, původ pozemkový katastr pod číslem x katastrální území x, nyní v katastru nemovitostí vedený pod parc.č. x, druh pozemku orná půda, výměra pozemku 5142 m² a dále pozemek parc.č. x druh pozemku orná půda, výměra pozemku 5747 m². Důvodem rozšíření je skutečnost, že na těchto pozemcích má být podle územního plánu izolační zeleň sloužící obchvatu, budou zasaženy emisemi, t.j. horší využitelností pro zemědělskou činnost vyvlastňovaného a po ztrátě pozemku původní PK x bude pro vyvlastňovaného neekonomické a neúčelné držet a obdělávat samotný pozemek parc.č. x.

Tyto skutečnosti vyvlastňovací úřad nepovažuje za opodstatněné pro rozšíření vyvlastnění ve smyslu ustanovení § 4, odst. 3 zákona o vyvlastnění. Podle tohoto ustanovení, jestliže o to vyvlastňovaný požádá, lze vyvlastnění rozšířit na pozemek nebo jeho část, který není možné užívat bez vyvlastňovaného pozemku buď vůbec nebo jen s nepřiměřenými obtížemi. Součástí stavby, pro které je navrženo vyvlastnění, není žádná zeleň umístovaná na pozemcích požadovaných k rozšíření vyvlastnění. I když je v územním plánu stanoven způsob jejich využití, ochranná a izolační zeleň, neznamena tato skutečnost, že je nelze využívat dosavadním způsobem, to znamená jako zemědělsky obhospodařované pozemky. Pro tvrzení o horší využitelnosti pro zemědělskou činnost vyvlastňovaného z důvodu zasažení emisemi z provozu na obchvatu neuvádí vyvlastňovaný žádné relevantní důkazy, když je obecnou praxí, že takovéto pozemky nacházející se u silnic I třídy jsou zcela běžně obdělávány. Vyvlastňovací úřad neshledal ani jiné důvody, proč by nebylo možné uведенé pozemky užívat bez vyvlastňovaných pozemků s nepřiměřenými obtížemi. K tomu dodává, že vyvlastňované pozemky mají výměru dohromady 531 m² z nichž pouze menší má sloužit pro stavbu silnice I. třídy a větší má sloužit pro vybudování příjezdové cesty na pozemek vyvlastňovaného, tedy pro možnost jeho užívání a pozemky navržené k rozšíření mají dohromady 10 889 m² přičemž obchvatem nejsou ani rozděleny, takže tvoří celek.“

47. Rovněž s těmito závěry se krajský soud plně ztotožňuje a v dalším na ně odkazuje. Na závěr již jen dodává, že původní nedostatky v doručování písemností byly konzumovány v dalším řízení.
48. Vzhledem k výše uvedenému krajský soud uzavřel, že žaloba je nedůvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítnul.

VI. Náklady řízení

49. Ve věci byl úspěšný žalovaný, a proto by měl nárok na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s. proti žalobci, který úspěch ve věci neměl. Ten se však práva na náhradu nákladů vzdal, a proto bylo rozhodnuto o nákladech řízení, jak uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku.
50. Osoby zúčastněné na řízení mají podle § 60 odst. 5 s.ř.s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinností, které jim soud uložil. Žádné takové náklady zúčastněné osobě na řízení nevznikly. Krom toho ani žádné náklady řízení nepožadovala (viz III. výrok tohoto rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 25. dubna. 2019

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu